

# Introduktion till novellen

**Årskurs:** Årskurs 4-6

**Ämne:** Svenska

**Tema:** Introduktion till novellen

## Koppling till styrdokument

### Centralt innehåll

Eleverna ska ges möjlighet att läsa skönlitteratur och bekanta sig med olika typer av texter. Genom att läsa noveller, får eleverna förståelse för berättande och kan utveckla sin förmåga att tolka och analysera text.

### Betygskriterium (E)

Eleven kan samtala om och diskutera innehållet och budskapet i litterära texter. Eleven kan återge handlingen i en läst berättelse och jämföra med andra texter.

## Lärarledda instruktioner

### 1. Introduktion till novellen (15 min)

- Definiera vad en novell är.
- Diskutera skillnader mellan noveller och andra litterära former som romaner.
- Ge exempel på kända novellförfattare.
- Fråga eleverna om deras erfarenheter av att läsa noveller.

### 2. Läsning av en novell (20 min)

- Välj en kort novell som klassen ska läsa tillsammans.
- Läs och analysera texten med eleverna.
- Diskutera novellens handling och teman.

### 3. Sammanfatta novellens innehåll (10 min)

- Dela in eleverna i små grupper.
- Be dem sammanfatta novellen i sina egna ord.
- Ge varje grupp möjlighet att dela sin sammanfattning med klassen.

### 4. Reflektion och avslutning (5 min)

- Reflektera över vad eleverna lärt sig om noveller.

- Diskutera varför noveller kan vara viktigt att läsa.

## Ämnesinnehåll

- **Novellens definition.** Eleverna får ta del av vad en novell är, dess kännetecken och hur den skiljer sig från andra böcker.
- **Berättande struktur.** Hur noveller är uppbyggda med inledning, konflikt och avslutning.
- **Språkliga stilgrepp.** Genom att se exempel i texten får eleverna förstå hur språk kan användas för att förstärka berättelsen.
- **Kända novellförfattare.** Bekanta sig med kända novellförfattare som kan inspirera eleverna.

## Ordkollen

| Ord           | Förklaring                                                                             | Etymologi                                                                 |
|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
| Novell        | En kort skönlitterär berättelse med ett begränsat persongalleri och en enkel handling. | Från franska "nouvelle" (nyhet, berättelse)                               |
| Berättarkonst | Konsten att berätta en historia på ett fängslande sätt.                                | Består av två delar: "berätta" (svenska) och "konst" (från latin "artis") |
| Thematik      | Teman eller ämnen som en berättelse handlar om.                                        | Från grekiska "thema" (ämne)                                              |
| Känslor       | Upplevelser som gör att vi känner glädje, sorg, rädsla, etc.                           | Från latin "passio" (lidande)                                             |

## Diskussionsfrågor

- A. Vilka känslor upplever ni när ni läser olika noveller? Varför tror ni att författaren har valt att förmedla just dessa känslor?
- B. Hur påverkar miljön och tidsepoken i en novell läsarens känslor och förståelse för berättelsen?
- C. Tycker ni att noveller är lika intressanta som längre böcker? Varför?

## Aktivitet

Till denna lektion kan eleverna inspireras av att själva skriva en kort novell. De kan börja med att skissa en berättelse baserat på egna erfarenheter eller fantasi. Uppmuntra dem att tänka på novellens struktur och vilka känslor de vill förmedla. Samla dem efteråt för att dela och diskutera sina idéer.

## Exit-ticket

| Fråga                                           | Svar                                                                 |
|-------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|
| 1. Vad är en novell?                            | En kort berättelse med en enkel handling.                            |
| 2. Vad skiljer en novell från en roman?         | Noveller är kortare och har ofta färre karaktärer.                   |
| 3. Vad är en typisk struktur för en novell?     | Inledning, konflikt, höjdpunkt, avslutning.                          |
| 4. Vilka kända novellförfattare känner ni till? | Exempelvis Hjalmar Söderberg och Alice Munro.                        |
| 5. Vad kan ett tema vara i en novell?           | Kärlek, vänskap, konflikt, etc.                                      |
| 6. Hur kan känslor förmedlas i en novell?       | Genom språk, handling och karaktärernas val.                         |
| 7. Vad tycker ni mest om att läsa i en novell?  | Exempelvis karaktärernas känslor, spänning eller vändningar.         |
| 8. Hur ska vi känna när vi läst en bra novell?  | Engagerade, tankfulla, glada eller ledsna – beroende på berättelsen. |

## Hemuppgift

Eleverna kan få i uppgift att läsa en novell av en valfri författare och sedan skriva en kort sammanfattning av novellen, samt reflektera över dess tema och känslor som förmedlas.

## Citat

*"En novell är som en låt: den meddelar ett budskap, berättar en känsla."* – Ursula K. Le Guin, 1998

Detta citat framhäver vikten av att förstå att novellen, precis som en sång, kan påverka oss känslomässigt och lämna ett bestående intryck.

Tags: [Lektion](#)